

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. h. Expedice se nachází u města Pešti na masném trhu v 1. poschodí. Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 50 kr., celor. 3 zl. 50 kr. S poštou: půll. 1 zl. 70 kr., celor. 3 zl. 40 kr., rak. čísla. Pro státy německé: půlletně 1 tol., 8 nov. gr. celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor: Emanuel Meliš.

František Škroup.

Životopisný nástin.

Františka Škroupa, skladatele znárodnělé písně „*Kde domov můj*“ není více; avšak jméno a památka jeho bude tak dlouho žít, dokud líbezná tato píseň navždy neumlkne v ústech národa slovanského.

František Škroup narodil se dne 3. června 1801 ve Vosicích v Chrudímsku; nikoliv však jak mylně „*Hlas*“ udává ve Votici, kdež jeho otec Dominik učitelem byl. Již v útlém jeho mládí cvičil ho otec v hudbě, k nížto mladý František náklonost jevil a to až do roku 1812, načež ho do Prahy do studií dal. Zde zpíval Fr. Škroup co vokalista v chrámě Týnském a potom u Loretty. Když byl Vosický děkan Hynek Kuchynka zemřel, odebral se Fr. Škroup do Hradce, aby tam studia gymnasiální dokončil. Fr. Rollert, ředitel hudby u sv. Ducha v Hradci, jenž jeho hudební talent v brzkou poznal, sloužil mu za voditko v hudbě. Škroup oddal se s velkou horlivostí a pilností důkladnějším studiím v tomto umění a přišel r. 1819 opět do Prahy, by zde filosofii absolvoval, živil se vyučováním na piano a ve zpěvu. Do tohoto času padá mnoho jeho písní a kvartetů, kteréž u obecnosti velké obliby došly. Fr. Škroup vstoupil potom do práv.

Ku konci roku 1823 usneslo se několik vlasteneckých ochotníků na tom, že budou ku prospěchu dobročinných ústavů opery v českém jazyku provozovati. Byli to mezi jinými právník Fr. Škroup, filosof Hoffmann a Josef Krov, pozdější skladatel tak zvané husitské písně „*Těšme se blahou nadějí*.“

K tomu cíli přeložil prof. Macháček operu „*Švýcarská rodina*“ od J. Weigla. Vše bylo pohotově; avšak kdo měl operu tuto s dilettanty nastudovati? Zkusil to ten, zase onen; ale žádný to nemohl dohromady svesti. Tu přišla řada na Fr. Škroupa a ten dostal své úloze. Tento první pokus prokrestil Fr. Škroupovi cestu k místu kapelnického v Praze. Fr. Škroup držel tedy pilně zkoušky k dotčené opeře a dne 22. prosince 1823 dávala se pod ředitelem Holbeinem za kapelníka Triebensee-a první opera v českém jazyku, totiž „*Švýcarská rodina*“ ku prospěchu Pražského ústavu pro slepé.

V této opeře účinkovali kromě sl. Kometovy (později paní Podhorské), která již u divadla engažována byla — *sami ochotníci*. Fr. Škroup zpíval Pavlika. Provedení opery bylo zdařilé a došlo pochvaly a účastenství; načež dne 18. ledna 1824 ku prospěchu ústavu pro chudé opětována jest.

Téhož roku poslední neděli pod ředitelem Holbeinem provozovala se opera „*Vodař*“ od Cherubiniho od prof. Macháčka přeložená. Dávala se ku prospěchu soukromé společnosti k napomáhání chudým. I v této opeře účinkovali *sami dilettanti*. Fr. Škroup zpíval hraběte *Armanda*.

Od r. 1823 mnohé vlašské, francouzské a německé opery přeloženy byly do češtiny a na stavovském divadle Pražském u četném lidu shromáždění chvalitebně provozovány byly, načež milovníci českého zpěvu řediteli Štěpánkovi, zpěvcům a zpěvkyním vroucí vzdávali díky z vítězství, kterého naše milá řeč lahodností a libozvučností nad jiné dosáhla, plesající. Jenom původní zpěvohry, toužebně žádané nebylo — bohužel! — nižádné, aniž se jaká čaka k dovršení této žádosti ukazovala. — Bylo to z počátku roku 1825 po opětovém provozování v českém jazyku Mehulovy opery „*Josef a bratři jeho*“, an horlivý a nadaný Josef *Chmelenský* v společnosti s několika ctných vlastenců stejný slyšel stesk, kteří mu nabízeli, aby text k nějaké původní zpěvohře složil. *Chmelenský* přivolil na polo, až by si jenom látku potřebnou z dějin vlasti České vyhledal. — „I nač dlouho hledati!“ — pravil přítomný František *Škroup* — „já vám sám látku dám; složte zpěvohru pod názvem: „*Dráteník*“, a já se uvoluji v hudbu ji uvesti.“ Ponavržení toto, jakož i látka sama lákala *Chmelenského*, jenž hned zvolal: „Slovo s to!“ *Chmelenský* sám se později přiznal, že tento slib byl učinil trochu přehleně, — neuváživ obtížnosti, utvořiti celý kus ze slova jediného, nepřemýšle, že operu psáti přislíbil, proti kterémužto druhu divadelního básnění zastaralí předsudkové — a ne zcela bez důvodu — již ode dávna bojují, neuvodě si na mysl, že pak-li hudba povedena, sobě nikdo slov nevšímá, pak-li se ale hudba nelíbí, všecka hana se jen na spisovatele sesype. Ale již byl slib vykonán. Ten a láska k vlasti a jazyku mateřskému všecky takové myšlenky potomní v šlechtěném a občestavném *Chmelenském* lehko udusily a tak se na žádost *Škroupu* v brzké vypracování uvázal, a neměl toho co litovati, neboť vděčné potomstvo zpomíná na *Chmelenského* četné zásluhy o národní zpěvohru. S jakou svědomitostí básník o svůj text dbal, ukazuje okolnost, že, nemaje dosti obratnosti v sbrařeném nářečí Slovákův, zpěvy a prostomluvu osoby dráteníka na Slovensko do sv. Mikuláše zaslal horlivému *Kašparovi Bělopotockému* z *Klačan* k přehlídnutí a opravení. Ovšem trvalo to několik měsíců, nežli *Škroup* text „*Dráteníka*“ měl a předce byla již skladba k novému roku 1826 ho-

tova. — *Dne 2. února 1826* byl Škroupův „Dráteník“ na stavovském divadle Pražském ponejprv provozován a co první původní zpěvohra v jazyku českém s jásotem přijat. Skladatel sám zpíval titulní úlohu. Na památku klademe tuto první obsazení „Dráteníka“ při provozování dne 2. února 1826 a v závorce obsazení při jubilárním představení dne 3. února 1861: Květenský, kupec: pan *Michalesi* (1861 pan Strakatý). — Růžena, jeho dcera: panna *Komelová*, potomní paní *Podhorská* (1861 sl. Blažková). Lána, kupec: p. *Pohl* (1861 p. Rafael). — Vojtěch, jeho syn: p. *Podhorský* (1861 p. Pivoda). — Liduška, panská: panna *Forchheimová*, potomní paní Tylová (1861 sl. Gaučová). — Kůl, sloužící: p. *Šimek* (1861 p. Nikolai). — Hranatý: p. *Chauer* (1861 p. Kaška). — Dráteník: p. *Škroup* (1861 p. Lukes).

(Pokračování.)

Pardubská.

Kraj náš, ten vlasti drahým býval,
v něm vyrůstal jí mnohý rek
a jeho synů bujný příval
se nehodami nezalek!
Kdy bouře hřměla, výše spěla,
vždy výše jejich odvaha
a ku zradě jich nepřiměla
ni doba zkázy neblahá.

Kraj náš, kraj náš
je Bohem požehnán
co blaha, slávy stan
a my jsme jeho statná stráž.

Divoké boje minulosti
též u nás sílu zasely
a větry v slepé zuřivosti
i k nám myšlenky snášely;
teď bujně, odhodlaně kličí
a záhy slávy prápor vztyčí
na troskách překonaných zlot.

Kraj náš, kraj náš
je Bohem požehnán
co blaha, slávy stan
a my jsme jeho statná stráž.

Kraj náš, ten vlasti drahým býval:
ó budme hodni předkův svých
a vysilejme opět příval
zpěvů a skutků zmužilých.
Kraj náš, ta perla české vlasti,
zas budiž slávy domovem
a jeho plémě v blahu, strasti
k vítězství krácej s národem.

Kraj náš, kraj náš
je Bohem požehnán
co blaha, slávy stan
a my jsme jeho statná stráž.

Jiljí Jahn.

O školách malířských.

(Pokračování.)

b) Římská škola.

Hlavní charakter: uslechtilost, jemnoduchost, lahoda, ne-zumělkovaná přirozenost avšak s hlubokými studii spojená. Byla založena od znamenitého mistra Pietra Vanucciho, Perugina zvaného. Vanucci nar. 1446 v Citta dello Piere byl žákem N. Alunna a založil rozsáhlou malířskou školu, zemřel 1524 v Castello di Fortignano. Jeho obrazy nevynikají právě vynálezčím duchem aniž rozmanitostí charakterů, pohybů, situací; za to však vyznačují se uchvacující silou a hloubkou výrazů hlavně zbožnosti a oddanosti, nebeského nadšení, pak uslechtilou, správnou a přísnou kresbou, a konečně modelováním a čistým žárem, hloubkou a harmonií barev. Hlavní díla jeho: Na nebe vstoupení Marie, sv. Michal a jiné jeho v oleji malované obrazy nacházejí se ve sbírkách Florentinských. Maloval mnoho obrazů na obmitce. — Jakožto hlava římské školy skví se žák Vanucciho, nesmrtelný Rafael Sanzio. R. Sanzio (nar. 1483 v Urbinu, † 1529) vynikl hlavně svými čarokrásnými Madonnami: Madonna dela Grandeca (v paláci Pitti ve Florenci), Madonna della Pace (v Eskurialu v Madridě), Madonna della Seggiola (v paláci Pitti ve Florenci), Madonna di san Sisto (v Drážďanské galerii) jakož i jiné obrazy svatých, jmenovitě sv. Cecilie, osvobození apoštola Petra. Z historických obrazů slušno uvést: Attila před Římem, korunování Karla Velkého, Porážka Saracenů atd. Rafael Sanzio dostoupil na nejvyšší stupeň umění a překonal vše, co lidský duch v malířství vytvořil. Důstojní zastupitelé této školy jsou dále: Giuglio Pipi (Romano), temný Francesco Penni (il fattore), Polidoro di Carravaggio, jemný Carlo Dolce Baroccio, Andrea Sacchi atd.

Romano Pipi (nar. 1492 v Římě, nejvýtečnější žák Rafaela), dokončil mnohá začatá díla Rafaelova, na př. bitva Konstantinova (ve Vatikáně v Římě), sv. Michala (v Louvru v Paříži). Vyniká bohatou a smělou fantasií. Ve svém kreslení držel se více starých vzorů než přírody, a jeho kolorit je trochu *cihlovitý* avšak výraz jeho hlav velmi živý. Pipi vyznačil se též co stavitel, a mnoho paláců v Římě děkuje mu za svůj původ. Zemřel v Mantově r. 1546. *Penni* Francesco, žák Rafaela, nar. 1488 ve Florenci, obdržel přímění „il fattore“ od toho, že byl jednatelem Rafaelovým. Následoval Rafaelovu manýru v kreslení a vyvedení. Zemřel 1528.

Dolce Karlo, nar. 1616 ve Florenci. Hlavní jeho díla jsou: Svatá Cecilie, hrající na varhany; Kristus kalich žehnaje; dcera Herodiasova s hlavou Jana Křtitele (v Drážďanech).

Baroccio, též Federico d'Urbino zván, nar. 1528 v Urbinu, byl žákem Franca ve Venecii, připojil se však po-

zději k následovatelům Rafaela. Vyniká lahodným koloritem a polotemnem, jež dle Correggia nápodobňoval. Zemřel 1612. Jeho díla: Sejmutí s kříže v chrámě v Perugie a madonny.

Sacchi Andrea, nar. 1599 v Nettuno blíž Říma, vzdělal se dle Rafaela a Guida. Zemřel 1662 v Římě. Jeho díla Sv. Romuald a Smrt sv. Anny. Všichni tito naznačení malíři podrželi více méně vlastností této znamenité školy s vlastní individualitou spojené, až pak po Karlu Marattim vkus této školy se převrhl a významnost římské školy poněmhu zmizela a navzdor všemu namáhání nových mistrů na př. Mengse žádné samostatnosti dosáhnouti nemohla. Co poboční větve římské školy může se nečetná škola neapolitánská považovati. Nejhlavnější členové její jsou: Carracioli, A. Vaccaro, Francesco di Maria, divoký a smělý Salvator Rosa, Preti (Calabrese), Luca Giordano (il fa presto zván), Salimena atd.

(Pokračování.)

Cesta do Kostelce.

Fraška v 1 jednání.

(Pokračování.)

6. výstup.

Předešli. Karel (v svatebním obleku, přijde ze zadu).

Karel (prozpěvuje).

Musí být svatba, má dívka drahá!

Verunka (živě ku Karlovi, který se k domu obrátil).

Vy jste to pane ženichu? Dámy někam vyšly. (Mluví s ním šeptem.)

Sýkora (pro sebe, odhodiv noviny).

Ženich? ty dámy?

Karel.

No, to je přec podivná věc! Na dnešní den! (postaví se v pozadí na výzvědy.)

Sýkora (pokyne na Verunku).

Kdo je ten mladý švihák?

Verunka (pokojně).

To jest nastávající ženich slečny, o jejížto matce právě mluvíme.

Sýkora (povstane).

Slečna se tedy vdává?

Verunka.

To se rozumí, a to ještě dnes.

Sýkora (pro sebe).

A paní má ani na mne nečekala, bychom rozhodli o budoucnosti našeho jediného dítěte! Jdi k ďasů lehkomyšlná ženo! (k Verunce). To je alespoň pan okresní soudce?

Verunka.

Trochu méně. — Je to soudní písař.

Sýkora (pro sebe).

Písař pro věno 400.000 zlatých! Na štěstí se to ještě nestalo.

Karel (přijde opět na jeviště).

Ještě nepřicházejí.

Verunka.

Musejí však již brzy přijít, pane — zatím můžete něco jíst, k vůli sňatku, nesmíte se odřici starých zvyků.

Karel.

Máš pravdu! (obejme ji.) Verunko!

Verunka (brání se).

Řekla jsem, abyste mne obejmul! (polohlasně) Budte přec rozumný; vždyť jsou zde lidé!

Sýkora (pro sebe).

Kdyby zde tedy nikdo nebyl — jaký to nemrav!

Karel (zticha, ukazuje na Sýkoru).

Toho nazýváte lidmi?

Verunka (zticha).

On zná ty dámy.

Karel.

Aj! to je ovšem něco jiného. (blasitě.) Dej mi prozatím skleničku roztopšinu.

Verunka.

Hned, pane! (jde do hostince.)

Sýkora (pro sebe).

Zef, který již z rána roztopšín pije — toť sprosták! (volá do hostince). Verunko! Dejte mi také trochu (mezi následující rozmluvou naleje Verunka a jde opět do hostince).

Karel (blíží se ku předu).

Vy náležíte bezpochyby také k svatebním hostům?

Sýkora.

Kdybych já k nim nepatřil, kdož jiný?

Karel (posadí se proti Sýkorovi).

Ach, už to mám! Vy jste strýc Bouček z Poděbrad?

Sýkora.

Nikoliv pane, já nejsem strýc Bouček?

Karel.

Aha, už vím! Vy jste strýc Procházka z Kolína?

Sýkora (s vznešeným hlasem).

Co vám napadá?

Karel.

Aj, tedy jste strýc Svoboda z Benátek?

Sýkora (netrpělivě).

Nikoliv! nejsem strýc Svoboda. (Pro sebe.) No, to mi za těch deset roků hezká kopa strýců přibyla!

Karel (pro sebe).

Kdož pak to u dábla as býti může? snad nějaký musikant?

Sýkora.

Jak jsem doslechl, pane, jste soudní písař?

Karel.

Ano, mám tu čest.

Sýkora.

A k tomu jste ženichem vznešené mladé dámy?

Karel.

Ano, jsem tak šťasten!

Sýkora.

Velmi pěkně! dovolte však mi jednoduchou otázku — praví se totiž, že manžel matky této mladé dívky je posud

na živě. — Je-li tedy matka pod poručnictvím, jak můžete, anto přec k soudu náležíte, na to pomyslit a s dcerou bez otcova svolení se zasnoubit?

Karel.

Zcela dobře! — Poněvadž tento otec jest nepřítomen a bůh ví kde se potloukává — tedy jsme jej soudně za ztraceného vyhlásiti dali.

Sýkora (živě).

Za ztraceného vyhlásiti dali?

Karel.

To se rozumí! a on ztratí takto své domovní právo!

Sýkora.

Že tím ztratí své domovní právo? To ale jest ohavné!

Karel.

Což jsme měli dělati? Proč nechá svou manželku a dceru tak dlouhý čas bez ochrany a pomoci?

Sýkora (pro sebe).

Nemá ovšem zcela nepravdu — ale to není přec žádný důvod?

Karel (povstane).

To už není k vydržení — snad bude lépe, půjdu-li těm dámám naproti (chystá se vypít skleničku). Ostatně pane, jest to pro ty dámy pravým štěstím, že není zde jejich manžel.

Sýkora (zvědavě).

A proč pak asi?

Karel (po vypití).

Poněvadž, jak ze všeho vysvitá, nestojí za nic. Na shledanou pane! (pozdraví jej a pozadím odejde.)

7. výstup.

Sýkora (samoten).

Nestojí za nic! Tak! tak! že nestojím za nic a že jsem ztratil své domácí právo! (přechází velkými kroky). Teď toho mám už dost! Počkejte! Já vám ukážu, zač je toho loket! A až přijde stará s mladou domů, uvidíme, jest-li za něco stojím! (zvoní na domě) a jestli jsem domácí právo ztratil. (Zvoní silněji). Tak, tak, vy jste mne dali za ztraceného vyhlásit — (zvoní ještě silněji).

Služka (otevře dvěře).

Pane, ty dámy —

Sýkora (přetrhne jí řeč).

Odešly, vím to již — já ale, já jdu domů! (vejde pánovitě, zavře za sebou dvěře).

8. výstup.

Potloukal, později Verunka.

Potloukal (velmi samolibě obleknut: dlouhé vousy na bradě a pod nosem, atd. do dveří vcházeje).

Ano, ano — k paní z Drahejšové — punkto o osmé hodině — tři flétny, dvě bassy, klarinet a ofiklejda! (vstoupí vesele na jeviště, prohlédává své kapsy.) Mám také své bílé rukavičky? — ano — já jsem družba (zkouší obléknout rukavičky) a svědek, první svědek, co přítel matky (odechrkne si) zastupuji místo otcovo. — Snad jsem nic nezapomněl?

— svatební tabule jest obstarána — ples ustanoven — pozvání vykonáno (darmo zkouší obléknout rukavičku). Není v skutku nevděčnější práce jako oblékání rukaviček. Tu to máme, teď mi ještě k tomu praskla — dobře! také i druhá ještě! — aby do toho hrom — vše jedno! zašpendlím je, a k své svatbě koupím si pár nových. — Neboť naše roztomilá vdovička nemůže přec věčně — bez muže zůstat (blíží se k domu). Také se mi zdá být jisté, že ten její poběhlík muž se více nevrátí (zvoní).

Verunka (objeví se).

Dobrý den, pane Potloukale!

Potloukal.

Dobrý den, cukroušku, dobrý den! (zvoní silněji.)

(Pokračování.)

Obět žárlivosti.

Noveletka ze života českého umělce od A. Melišové-Körschnerové.

(Pokračování.)

Kočvara přečetl list a nějakou chvíli stál v myšlenkách pohřížen.

„Francesko, ty přec nepůjdeš do společnosti Bernardiniho?“

„Musím, drahá Giulietto, ač mi to nemilé, že tě právě dnes, kde se tak libě bavíme, opustiti musím. Slíbil jsem to Bernardinimu a nechci tedy slovo své zrušit. Což pak by si o mně pomyslí?“

„Nechť si pomyslí co chce. Já však tě žádám pro všecko, co ti milého, abys tam nešel. Svírá mne jakési zlé tušení — víš ten strašný sen!“

„Tys blahová, Giulietto, což se mi zlého může státi v kruhu mých přátel?“

„Tvých přátel? Myslíš, že je Bernardini také tvůj přítel?“

„Až dosud jim alespoň byl!“

„Nebyl a nemohl jim nikdy býti!“ zvolala zvýšeným hlasem Giulietta, „ten licoměrník, jenž tě u mne očerniti hleděl a sám lásku u mne žebřal. Ano, snažil se všemožnými prostředky obraz tvůj z mého srdce vypudit: avšak nepodařily se mu jeho úskoky.“

Ten bídník!“ vzkřikl Kočvara rozhorlen, „ukážu mu, že nejen s houslemi, ale i se zbraní zacházeti umím.“

„Pro Bůh, co myslíš se zbraní? Zapřísáhám tě, Francesko, nechod k hostině Bernardiniho, neboť snadno by mezi vámi nějaký spor vypuknouti mohl.“

„Upokoj se Giulietto,“ pravil nyní klidněji Kočvara. „Dnes jdu naposledy k hostině Bernardiniho; neboť vypovím mu na vždy své přátelství. S těmi slovy polibiv ruku své milence odešel.“

III.

Kolem dlouhé tabule v hostinci „U lodníka“ byla již shromážděna četná společnost, kteráž ze samých umělců sestávala. Mimo jiné méně známé bylo tu viděti genialního aš 26letého skladatele Steffana Storocce, jenž se svými operami

„Nespokojení snoubenci“ — „Doktor a lékař“ — „Chytrá komorná“ proslavil, jemu po boku seděl výtečný pianista a otec novější klavírní hudby Muzio Clement; jim naproti bavil se výtečný varhaník u sv. Klementa Jonathan Battischill s doktorem Samuelem Arnoldem, činným to komponistou mnohých anglických oper a oratorií. Na hořejším konci seděl hostitel a uspořadatel dnešního kvasu, Bernardini. Tváře jeho byly jaksi vpadlé a svráštělé, čelo a temný výraz jeho očí svědčily o vnitřním boji a jeho nespokojenosti. Od času k času pohledl na dvěře a nepokojně sebou na židlici vrtěl.

Očekával Kočvaru, jenž jaksi dlouho nepřicházel.

Všude panovala veselost a živý hovor. Mluvilo se mnoho a o rozličných předmětech uměleckých; nejhlučnější však debata povstala při posuzování hudebních skladeb Kočvarových. Někteří, mezi nimi Battischill a doktor Arnold upírali Kočva-

rovi důkladnou znalost kontrapunktu a přísných forem; co zatím Storace a Clementi a jiní tomu připustiti nechtěli.

„Co pak ale chcete pořád s tím kontrapunktem,“ zvolal rozhorleně Storace k Arnoldovi, mámť za to, že ušlechtilá melodie hudbu tvoří a nikoliv kontrapunkt a v tom ohledu zasluhují skladby Kočvarovy všestranného uznání. Jeho anglické písně patří k těm nejlepším, které Angličané mají.“

„A což jeho sonaty pro piano a housle,“ skočil mu do řeči Clementi; „jsouť plny krásných myšlenek a svědčí o velice vytríbeném vkusu a znalosti formy. Ano, i kontrapunkt tam naleznete.“

Co se zde tak živě debatovalo, otevřely se dvěře a do hostince vstoupil Kočvara.

(Pokračování.)

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Brna. (Beseda, — Monari-Rocca. — Wachtel.) Nevím, co se to zde s námi v Brně stalo! Včera, dne 14. oznamovaly cedule na rozích mimořádní besedu „v Lužankách,“ jiné zase koncert pana F. Monari-Rocca, baritonisty, jenž se odbýval v sále ústavu pro slepé. K tomu všemu je zde tenorista Wachtel a dává pohostinské představení. Tu člověk věru neví, co a jak. I já jsem byl v rozpaku, které z těchto hudebních představení mám navštívit. Nejdříve jsem chtěl jít tam, kde sobě dobročinný účel vytklí. Avšak myslím tu a tam a přijdu konečně k resultatu, že všechna tři představení jsou buď direktně aneb indirektně k účelům dobročinným určena. Beseda věnovala čistý výnos obyvatelům jednoho Moravského okresu, povodní zatopeného; jaký usud sem pana Monari-Rocca přivedl, nevím. Ale dovoluji sobě podotknouti, že by nedával koncert v masopustě a zvláště v Brně, a vůbec, když v ten samý den je beseda a Wachtel zpívá v divadle, kdyby nepotřeboval. Co se týče divadla a Wachtela, myslím, že, kdo jde do divadla, zde v Brně, činí zajisté dobrý skutek, skutek to pravé dobročinnosti, prokázáný zdejšímu Thalíe chrámu, a navzdor tenora, p. Wachtela, kterého ostatně z Prahy již velmi dobře znám, a navzdor p. W. pravím, činí též skutek obětavosti, jelikož se odsoudí k poslouchání brněnského divadelního sboru a orchestru. — Rozhodl jsem se tedy, jelikož účel dobročinnosti všude převahu měl, pro besedu. A v skutku nelitoval jsem toho, že jsem šel až do Lužanek. Maje na zřeteli, že se v Brně zdržují nadzminění zpěvákové, nebyl jsem překvapen, že obecenstvo nebylo tak četné, jako obyčejně. Mnoho vlivu měla jistě okolnost, že vojenská hudba scházela, která vždy po dokončení programu veselé i vážnější skladby

hrála. Je-li tomu tak, též bych myslil, že onen díl slovanského obecenstva, který se nesúčastnil, sobě dal notné testimonium paupertatis. Leč, pomlčme o tom, masopust snad při tom má také podíl. — Z honorací jsme pozorovali pana Dra. Pražáka, p. hraběte Belkrediho, hraběte Mitrovského. — „Kovářská“ od Vogla, kteroužto se beseda započla, by se nám byla úplně líbila, kdyby nebyly v solových místech sem a tam promžikovaly malé detonace. Avšak nedurdilo to ve výsledku celistvém, jenž byl skvělý. Vůbec myslíme, že, jelikož jsme byli v besedě, která v čase několika dnů spolkem zpěv. na kvap uspořádána a tedy takřka improvisována byla, nemůžeme upotřebiti měřítka takové kritiky, která by se i do nejmenšího podrobně vtírala. Pan Pieta zpíval 2 písně: „Minka a včely“ od Lauba a „Šotek“ od Bergmanna. Celý přednes jevil velmi rozumné ponětí obou hezkých písní. Zdálo se nám ale, že by písně méně dramatické (sit venia verbo) na obecenstvo působily více. Něco nového pro nás bylo 3tí číslo; p. Křížkovský přednášel s průvodem piana 2 skladby na fisharmoniku; nemýlíme-li se, byly to Šubertovy a Šumannovy písně. Křížkovský byl hlučně od obecenstva uvítán a duchaplným, jemným a až do podrobně nuancovaným přednesem spůsobil pravou bouři v obecenstvu, ježto ho 2krát vyvolalo. Kř. objevil nejrozsáhlejší znalost tohoto nástroje a každý hudebník pozná ze hry Kř. nejen znamenitého hráče, ale zvláště také znamenitého theoretika. Sbor „Vltavo“ od Vogla nás vlastně mezi dnešními sbory uspokojil nejvíc. Arci, že náleží k lehčím skladbám. Ale provedení bylo jedním slovem vzorné; ano málem bych tvrdil, že jsem posud ho nikde neslyšel zpívat lépe. Pan Peka přednášel krásnou píseň Vojáčkovu „Domov pravé lásky.“ Škoda, že pan P., jenž se ne silným, ale velmi

příjemným barytonem může honosit, nebyl úplně při hlase; neb, co do přednášky, uspokojil nás p. P. nad míru, jelikož krásnou tu skladbu s vřelou vroucností a hudebním ponětím zpíval. Kojíme se nadějí, že jej uslyšíme častěji v solovém zpěvu. Fantasii z Hugonottů hrál pan Březina na cello se skvělým výsledkem. Jen bychom si byli místy, zvláště pak v motivu třetím velkého duetta (Raul, Valentina) přáli poněkud více uhlazenosti tónu. Po druhé jsme slyšeli Křížkovského nejnovější dílo „Dar za lásku.“ Opět jsme pozorovali onu ráznost a libost znamenitého sboru tohoto. Sbor se musel opakovat a nepokáráme ony pány, kteří při opakování trochu mimo hranice čisté intonace se pohybovali. Dílo to je těžké a nesnadné, a musí být zpěvák sběhlý, chce-li ho provést ve smyslu Slovana Křížkovského. — Čtverozpěv „Milencův stesk.“ od Horáka a sbor „Naprej“ od Davorina Jenka, čistě a čile provedený, skončily důstojně mimořádnou besedu. Přejeme, by výbor byl s to, účelu svému co nejhojněji dostáti. Jak v besedách předešlých, zůstal díl obecenstva pospolu; ale málo jich bylo, kteří vytrvali — jak jsem již podotknul — nejspíše proto, že nehrála hudba. — Já jsem v společnosti několika švarných národovců se bavil a, když konečně z úst rozčilených a rozjařených Moravců zavzněly písně národní, tu jsem opět zbohatl o důkaz více, že spojuje Moravy s Čechy neporušitelná páska jednoho národa. — Dne 9. března uspořádá zpěv. spolek velkou akademii k oslavení památky sv. apoštolů Cyrilla a Methoděje. 1—r.—

Z Bohdánče (Beseda. — Kostelní hudba.) Dne 9. února t. m. uspořádal zdejší nově sestouplý zpěváký sbor v obecní radnici besedu započatou proslovem, při níž precisně byly předneseny čtverozpěvy: „Svorný duch“ od Suchánka, „Kovářská“ od Vogla, „Dcerám

českým“ od Gnera, „Lovecká“ od Nápravníka, „Pošta“ od Procházky, „Kadryla“ od Hellera a „Holoubek“ od Hynka. — Mezi sbory slyšeli jsme deklamace a besední čtení: „Ženám Českým“ od B. N., „Žena“ z H. L., „Mužští a Zeli“ od Dr., „O těžkostech rozličných stavů“ a „Ferialní švingulace“ od Haj. a „Fraitra Kalinu“ od Hála, jež jak obyčejně výborně přednesli: slečna Antonie Podhajská a p. Pleskot. Zvláštní vděčnost projevit musíme spolku zpěvákem, který před krátkým časem na vybidnutí a pod vedením 2hého učitele horlivého p. Fr. Tichého sestoupil a pod jeho ředitelstvím neunavenou pilností všech, v tom krátkém čase tak pokročil, že všechny sbory v besedě výborně přednesl, chvalného potlesku zasloužil a na všeobecnou žádost „Kovářskou“ opakoval. Něžností vynikal „Holoubek.“ A protož ještě jednou díky všem za uspořádanou zábavu a buďte ubezpečeni, že snaha Vaše vděčně uznána a oceněna bude — jen dále jménem Páně. — Co se chrámové hudby týká, i ta pod vedením prvního učitele p. Ant. Rosůlka výborně prospívá, tak že zde slycháme chvalně provedené mše a skladby od Rossiniho, Führera, Škroupa, Horáka, Krejčího, Maška a jiných výtečných skladatelů.

Z Hlinska. (Beseda.) Dovádívý masopust pokročil již hezky daleko a u nás nerozkvétaly věnce a věnečky, jako roku minulého. I potěšilo nás nesmírně konečné uspořádání „Národní besedy“ ve prospěch zdejší nemocnice. Beseda tato nestála nikterak za předešlými věnci, vyznamenala se hojnou návštěvou, dobrou a vhodnou volbou čísel a dovedným prováděním deklamací i zpěvů. Ze čtverozpěvů jsme slyšeli skladby ceny uznané: „Na Prahu“, „Vystěhovalci“, „Žárlivý basar“ a „Cikáni“; p. A. Veselský s obvyklou zdatností provedl nevšedně krásnou píseň „I šepce kvítí“ slova od Melišové, hudba od velenadaného Ed. Nápravníka, a a Pivodovu „Ztracené srdce.“ Největší půvab dodaly besedě deklamace. Sl. M. Strásáková, ač churavá, deklamovala uspokojivě výtečné „Slze vlastenek“, sl. A. Strásáková vnikla úplně v ducha zdařilé deklamace „Jděte, Jděte“, sl. Bradyova dosáhla velezdařilým přednosem „Ženského sněmu“ zaslouženého uznání, velmi krásnou a mistrnou deklamací „Já jsem Češka“ (z Lady) přednášela slečna Adámkova, jako všude tak i u nás způsobila deklamace ta hluboký dojem v obecenstvu. Naším čackým divkám náleží palma tohoto dne. Mimo ty přednášel pan A. rázné „Písně ranní“ od Hála a časové čtení „Já leccos vím, však vám to nepovím“ a p. Kr. Rychtářova „Příprava k soudu.“ — Výsledek celé besedy byl nad vše očekávání skvělý.

Z Chrudími. (Kostelní hudba. — zpěváký spolek a městská ka-

pella.) Na narození Páně slyšeli jsme, jako obyčejně na ten den mši od Winttra; avšak nebyli jsme mnoho potěšeni. Provedení bylo obstojné ano mdlé. Druhý svátek dávala se Führerova pastorální mše, v kteréž pan kapelník Čeněk Vinař se účastnil. I tenkrát dalo by se o provedení leccos napsat; avšak není radno vždy s pravdou ven a proto podotýkám, že mi bylo té krásné Führerovy práce líto, neboť jsem se přesvědčil, že se takřka z jedné vody na čisto dávalo. Proč se nedělají patřičné zkoušky? Vůbec bych radil panu Horálkovi, řediteli kůru, by sobě na kostelní hudbě více záležitosti dal a vše tak řemeslnicky neodbyval. Ačkoliv jsem hodinu cesty od Chrudími vzdálen, navštěvuji přec pilně chrám, abych pěknou hudbou k zbožnosti povzbuzen byl; avšak kostelní hudba Chrudímská klesá patrně a věru nepochopuji, že velebné duchovenstvo k tomu více nepřiblíží. — Na sv. Sylvestra dával zpěváký spolek v kostele „Te Deum“ od Krejčího a musím se vyznati, že jsme již dlouhý čas takou duševní lahudku v chrámě neměli. Provedení bylo obratným a precísným řízením měšťanosty a ředitele zpěv. spolku p. Klimese v každém ohledu zdařilé ano výtečné. V sobotu dne 25. ledna uspořádána byla dramatická a hudební zábava ve 2 odděleních. V prvním oddělení dávala se Fredrova veselohra „Pan Čapek“ v překladu dra. Lad. Riegra a v druhém oddělení slyšeli jsme pochod „Vzhůru ku zpěvu“ od Č. Vinaře s průvodem orchestru, jenž se velmi dobře vyjímal a o krásném nadání Chrudímského kapelníka svědčí. Dále provedeny byly „Na vlast“, sbor od Horáka, „Utonulá“, sbor od Křížkovského a kadryla z národních písní pro sbor od Ferd. Hellera. Všecky sbory byly rázně a precísně provedeny a líbily se tak jako písně: „Andělíčku boží“ — „Nevěstina starost“ od Pivody, kteréžto obě pan Klimes s výrazem a hlubokým citem přednesl. Co se zdejší městské hudby týče, dělá pod kapelníkem, panem Čeněkem Vinařem, značné pokroky. Slyšeli jsme od ní ouverturu k operě „Němá z Portici“ a arii z „Marty“, kteréž velmi uhlazeně a dobře provedeny byly. Čistý výnos připadl částečně na výlohy vánočního stromku a z části fondu divadelnímu.

Z Pardubic, dne 12. února 1862. (Báseň od J. Jahna. — Zastaveničko. — Plesy. — Svátek „Hromnice.“ — Mozartovo rekviem.) Dnes obdržel zdejší zpěv. spolek báseň: „Pardubská“ od zdejšího rodáka a českého spisovatele Jiljího Jahna, kterémuž povinné vřelé díky zde vzdáváme. Báseň tato jest v předu vytisknuta, a můžeme již teď tvrditi, že výtečnému skladateli panu Nápravníkovi, kapelníku u knížete Yusu-

*) Pište nám častěji.

pova v Petrohradě, se duchaplná slova líbit budou, a že nám „Pardubskou“ ve zpěvu zvěčni. Stejně odstávky: „Kraj náš je Bohem požehnan“ se hodí k dokonalému provedení ve sboru, a upomíná na stejné slova „Kovářské“: „U nás, u nás, jde ráz na ráz.“ — Dne 27. ledna uspořádal zdejší zpěv. spolek novému vyvolenému měšťanostovi zastaveničko s pochodněmi, při kteréž příležitosti se sbory: „Pozdavení pěvcovo“ (ze Záboje) od Veita, „Tys drahý nám“ a „Dlouho buď zdráv“ od Jelena zpívaly. Měšťanosta p. Václav Bubeník vyšel ven, poděkoval se a držel sice krátkou, ale ráznou a upřímnou řeč, pozval pak všechny údy zpěv. spolku k sobě a celá společnost rozešla se ve zdraví, když tlouklo málo hodin. — Den před zastaveničkem, t. j. 26. ledna, byl tady na „Veselce“ velkolepý ples k prospěchu zdejší hlavní a realní školy držán. Od výboru toho plesu bylo vedlejšímu p. Janu Chmelíkovi, řediteli zdejších škol, 106 zl. 60 kr. r. č. co čistý výnos odevzdán. Návštěva plesu byla při špatném počasí přehojná, dámy vykukovaly semotam v národním obleku, německo-francouzský frak se takřka po celé velké síni rozhostil, krásná čamara nechala se spore viděti — oživující hovor před tancem, mezi tancem a po tanci byl skoro při velké vybrané společnosti veskrz český. Kapela Mateřovská hrála nejvíce kusy slovanského původu, zvláště platí to při čtverylkách. Pak následoval 3. února t. r. uzavřený společenský ples dělnictva c. k. rak. státní železniční společnosti, při němž ostrostrelecká kapela z Chrudími řízením obratného kapelníka p. Čenka Vinaře hrála. Taneční kusy byly obezřele voleny, takt byl přísný, což při tanci první podmínkou jest, provedení se líbilo tak, že více čísel na všestranný potlesk muselo se opakovat. Třetí a poslední společenský ples na „Veselce“ bude ku prospěchu pardubických chudých dne 2. března 1862 se odbývat. — Na svátek „Hromnic“ se dávala při zpíváních službách Božích mše do D-moll od Václava Horáka; za graduale mužský čtverozpěv od Zvonaře; za offertorium, housle a baryton-solo, od Vitáska. Za nemocného ředitele kůru dirigoval učitel z hlavní školy p. Matěj Kučera velmi obratně. — Uzavřeno je již zdejším zpěv. spolkem, že Mozartovo rekviem za ř nesmrtelného plodného českého kostelního skladatele Roberta Führera se bude 12. března 1862 o 10 hodin dopoledne v chrámu děkanském provozovat, ku kterémuž milovníky hudby vůbec a kostelní hudby zvlášt se k tomuto velkodílu nejuctivěji zvou. Na kūr Pardubický bude zasazena bílá mramorová deska (18“ dlouhá a 12“ široká), připravená od známého sádraře Jana Pellegriniho z Prahy s následujícím zlatým nápisem:

Red.

Robert Führer,

nar. v Praze dne 2. června r. 1807,
zemř. ve Vídni dne 28. listop. r. 1861.

Věnoval zdejší zpěv. spolek.

Frant. Janda,
předseda a ředitel zpěv. spolku.

Z Prahy.

Divadlo. V neděli 16. února. Boleslav Ryšavý, tragédie v 5 jednáních od Gustava Pflagera. Nedá se upřít, že od některých časův i dramatická literatura naše se vyššího postavení v národním našem životě domáhá než jakého posud jí dopráno bylo. Mezi pilnými snažiteli o lepší budoucnost její stojí zajisté Pflager v první řadě. Boleslavem Ryšavým dokázal, že v sobě chová dostatečných vlastností dobrého dramatického spisovatele, že však posud neproniknul všechny podmínky krásné a nadějně své úlohy. Boleslav Ryšavý sám v sobě není tragickým rekem, Pflager zameškal uměním nahraditi, co historie nepodala a touto vadou utrpěla práce jeho. Boleslav Pflager nemá myšlenky, na kterou by zakládal jednání své, vše zlé činění jeho jeví se takorča co instinktivní. Odpor proti němu jest docela spravedlivý a odpadá tedy každý skutečně tragický motiv. Svržením Boleslava s trůnu jest drama v skutku ukončené, co napotom sledí, pouhým se jeví přidavkem. Aby tragickým rázem přioděl svého reka, nechal ho básník vystoupiti co trestaného — oslepeného v žaláři. Nepohne však ten slepec mysl divákovu, neobjeviv nijakou novou stránku svého vnitra v novém nešťastném svém poměru. Básník dobře tušil, že rek jeho, má-li se vůbec za tragického reka považovati nejen co činící ale i co trpící se objeviti musí. Ale to utrpení vyličil pouhou situací nijakým však dějem. Oč první část kusu jest příliš dlouhá, o to druhá příliš krátkou se jeví. Máť celý kus tento povahu pyramidu vystupující až k svržení Boleslava a sestupující až k samovraždě jeho, ale není souměru v stavbě a střed není v středu. Z tohoto nesouměru vyplývají ostatní vady kusu, ač ne-li k němu vedly. Třetí a čtvrté jednání by muselo v jedno splynout, čtvrté docela nově stvořené by muselo se státi pohnůtkou podstatnou, jež ku katastrofě v pátém jednání vede, ač jestli básník vůbec na tragedii v pravém smyslu zamejší. Některé osoby docela by se vymítily, jiným pak živějšího rázu dodatí musilo. Proto pro všecko nás těší plod tento, že nejsme zase o jednu naději chudší, jakož se u nás stává provozováním nového kusu. Pflager zbudil tímto kusem podstatné očekávání o dramatickém svém talentu. Bohatství, jež v prvních dvou jednáních před námi rozložil, skvělé o tom dává svědectví. Kdo dovedl na-

pnouti pozornost a mysl vůbec jako on v prvních částech svého kusu, ten dovede i více bedlivým sebezkoušením. O nic se nebudeme pouštět do široka. Pan Kolár st. (Ryšavý) byl skutečně výtečný, vzorně podlé něho stála paní Kolarová (Emma, matka Boleslavova). Všickni ostatní se vynasnažovali dle možnosti, nemajíce však dostatečné příležitosti k obzvláštnímu vyniknutí.

— Koncert. Na den Zvěstování P. Marie (25. března) uspořádá letos p. ředitel divadla Thomé přece koncert ve prospěch chudých, k němuž dle smlouvy zavázán jest, poněvadž se mu zdálo 200 zl. býti mnoho, kterouž náhradu od něho městská rada žádala.

— Spisovatel článků „Tysiącletnia rocznica“ v „Dzienniku Liter.“ umístěných podotýká na konci těchto, že zaslal důst. kanovníku P. V. Štulcovi 5 zl., které věnuje na zbudování Karlovského chrámu, a vyzývá své rodáky, aby se hojnými dárky účastnili v podniknutí tom. Zmíněný p. spisovatel navrhuje, že se mezi Poláky v Praze žijícími může vedením důst. P. Štulce zříditi výbor, jenž by docházející příspěvky vzal ve svou správu.

— Pan Ferdinand Heller vyučovatí bude české řemeslníky zpěvu ve sborech. —

— Pan Zelený, výtečný malíř a národovec Moravský, dokončil právě nové dílo obraz Panny Marie s Ježíškem, kterýž k nejlepším jeho obrazům náleží. Boží rodička sedící na pahrbě pozdvíženými zrakoma pozírá v nebe, a v celé té tváři nebeské zvláštního výrazu došla ona klidná, ctnostná i zbožná mysl, o kteréž nám písmo svaté vypravuje. Od svatě matičky Boží liší se poněkud Jezulátko, kteréž na jejím klíně spočívá a hlavičku o levé ramě matčino podpírá, neb jest v jasné úplné světle a spolu též nad míru plasticky vyobrazeno. V pozadí za svatou rodinou mizí a ztrácí se poněmhu v šedé dále utěšená krajina, a nad krajinou rozklenut nebes jasný blankyt, jakýž toliko v krajinách jižních spatřiti lze. Jakýs svatý poklid vane z obrazu toho, že člověk pobožně nadchnuta se cítí rozhlednuv se do vznešeného vyobrazení toho. Obrazem tímto podal pan Zelený nový důkaz svého nadání a umění, a Madonna tato bude nej přednější zajisté okrasou v kostelu Zbošovském.

— Hudební zkouška k plesu českých právníků odbývala se v neděli dne 16. února. Program byl tento: 1. „Ráz na ráz,“ kvapík od Nováka. 2. „Chansonettes,“ kadryla od Strausse. 3. „Hylinka,“ polka trembl. od K. bar. Spense. 4. „Naším děvám,“ polka maz. od Komzáka. 5. „Na Prahu,“ kadryla od Laadeho. 6. „La furiosa,“ polka od Strausse. 7. „Vichor,“ kvapík od Karáska. 8. „Žanynka,“ polka trembl. od rytíře z Tieglů. 9. „Slavia,“ kadryla od Hruše. 10. Růženka, polka trembl. od Bláhy. Z těchto

kusů líbily se zvláště čísla 3, 4, 6, 8, 9, 10, které také opakovány býti musely. Ze všech nejvíce vynikala původností a pikantností polka „Furiosa“ od Strausse. Chvalnou zmínku zasluhuje též kadryla „Slavia“ od Hruše z českých národních písní. Všechny skladby byly nové a byly od orchestru pana Komzáka precízně provedeny.

— První večerní zábava zpěváckého spolku „Hlaholu“ dne 16. února 1862 došla velmi příznivého výsledku, zvláště část hudební. I. Oddělení obsahovalo sbor: „Slovan,“ slova od J. Picka, hudba od Vašáka. Solový čtverozpěv: „Na Moravu“ od Hynka Vojáčka. „Pospolita,“ slova od B. Jablonského, basitonové solo se sborem od Frant. Pivody, přednáší skladatel. Sbor: „Žarlivý basař,“ slova od Šmilovského, hudba od Leop. Zvonaře. II. Oddělení. Sbor: „Pomoc pro náramnou lásku,“ slova od Fr. L. Čelakovského, hudba od Ludevíta Procházky. „Přilítlo jaro z daleka,“ slova od V. Hála, v dvojzpěv uvedl K. Bendl, přednáší p. Korbelář a Hozák. Solový čtverozpěv: „Dar za lásku,“ od P. Křížkovského. Sbor: Kadryla z moravských národních písní sestavil J. Heller. III. Oddělení. Sbor: „Vltava,“ slova od J. Picka, hudba od Fr. Vogla. Sbor: „Těšme se blahou nadějí“ dle Krova upravil F. Heller. Provedení všech kusů bylo chvalitebné, ačkoliv zatajiti nemůžeme, že jsme větší dokonalost u provedení očekávali. Piecy, v nichžto p. Lukes první tenor zpíval, byly vždy nejjemnějšími nuancemi výborně provedeny. Jinošský plápol, ráznost a národní sebevědomí pěvců prokmitaly patrně ve všech sborech; avšak přílišný oheň zavedl někdy jednotlivého pěvce k poklesku, jak jsme to ve Zvonařově sboru „Žarlivý basař“ pozorovali. Všechny sbory, čtverozpěvy i sola došly od četného obecenstva velké pochvaly, menovitě „Slovan — Žarlivý basař — Dar za lásku — Kadryla z mor. písní — Vltava — Těšme se blahou nadějí“ a duetto „Přilítlo jaro“ (příloha k „Daliboru“). V solových čtverozpěvech účastnili se pánové: Lukes, Pivoda, Korbelář a Hozák. Nejslabší část programu bylo deklamování. Pan Šimanovský přednesl pěkný a rázný proslov Jahnuv bezvýznamně ano mdle a sl. Libická nedodala vtipné a pikantní deklamaci od V. Crhy žádné značné platnosti; deklamovala jednotvárně a zpěvavě. Náhradu za to však nám podal pan Kolár ml., jenž deklamací „Chyby“ ohromného potlesku dosáhl. Ku konci byl ředitel „Hlaholu“ pan Lukes za své horlivé snažení vyvoláním odměněn. Žádáme slavný výbor „Hlaholu“, aby hosté, kteří k stolu usednou, od nevlídného pořadatele T... nebyli opět poukázáni k jiným stolům pod tou zámínkou, že stůl již napřed je obsazen — což se pak co pouhá lež objeví.

— Koncert Cecilského spolku, jenž se dne 6. února v sále na Žofíně odbyval, přivábil navzdor špatnému počasí dosti obecenstva; neboť obsahoval dvě novinky a sice „Die lustigen Musikanten“ (text od Brentana), hudba od Ferd. Hillera a „Undine“ (text z angl. přel. od Klingemanna), hudba od Benedikta a konečně „Veselé ženy Windsorské“ od našeho krajana Tittla. Hillerova hudba k veselým musikantům, k tomuto divoromantickému obrazu je zdařilá ano v některých místech mistrovská. Zvláště obdivovali jsme v této skladbě charakteristickou instrumentaci a rytmiku. Práce tato může směle jeho symfonii „Musí přec jaro býti“ po boku státi. Neméně vyniká též skladba Benediktova „Undine“, v nížto bohatý tok melodií, překvapující, při tom však nehledané modulace a úplná vláda orchestru se patrně jeví. Benedikt je znám co skladatel oper „Křižáci“ — „Výstraha cikánky“ a „Nevěsty Benátské.“ Nejzdařilejší čísla Benediktovy „Undine“ jsou sbor do D, ballada a finale s poetickým závěrkem. V těchto novinkách účinkovaly paní Procházková a panna Ehrenbergova, pak pánové Bernard a Eilers. Tittlova ouvertura došla navzdor tomu, že už je zastaralá, příznivého výsledku. Provedení skladeb vedením p. Apta bylo dobré.

— Umělecká výstava otevře se dne 27. dubna a bude až do 15. června trvati.

— Divadlo v Netolicích. Příčiněním rázného purkmistra dr. Kudrny staví se v Netolicích na obecní útraty divadlo v obecním domě, k čemuž obec čtyry velké síně v přízemí a v prvním poschodí radnice ležící obětovala. Divadlo to bude míti lože i galerii.

— Nový obraz od Hellicha. Nový ten, od výtečného Hellicha právě dohotovený obraz představuje srdce Ježíšovo a jest ku podivu krásně vyveden. Určen jest pro kostel v Nezabudicích v Krivoklátsku a bude mu velkou okrasou.

— Divadelní představení dne 11. února věnované ku podpoře Pražanů povodní utrpených vyneslo 816 zl. 18 kr.; polovice z nich 408 zl. 9 kr. a 42 zl. 50 kr., o něž u kasy více dáno, odvedeno k naznačenému účeli.

— Pražský spolek hudebních umělců uspořádal v sobotu dne 15. února o 11. hod. dopoledne v chrámu Páně u sv. Salvatora zádušní služby Boží za Frant. Škroupa. Zpívalo se rekviem Mozartovo.

— Národní beseda, na Žofíně dne 10. února, vynikala skvělostí nade všechny dosavadní Pražské taneční zábavy. Návštěva byla nad obyčej hojná, tak že se až místa nedostávalo. Beseda byla i co do krojů i co do hovoru v skutku národní. Úprava síně ednoduchá, při tom však velmi vkusná i

skvělá. Na veliké síni zakryta byla okna jasněmodrými záclonami, vedle nichž visely draperie zlatými květinami protkané. Vlevo u prostřed stála veliká socha vévody Břetislava, podle něho poprsí Amosa Komenického a Adama z Veleslavína. Skvěle ozdoben byl zvláště malý sál. Stěny pokryty byly červenými a bílými čalouny, v pozadí zřízena gotická chodba, v níž u prostřed květin postaveno: socha korunované Boemie s českým lvem, poprsí Karla IV. a Jiřího z Poděbrad, po stranách K. Havlíčka a Jungmanna. V chodbě mezi oběma síněmi stálo mezi květinami osamotnělé poprsí právě zemřelého Fr. Škroupa. — Mezi hosty pozorovali jsme representanty všech stavů. Živý nenucený hovor panoval po celou noc. Před půlnocí došly telegramy od měšťanské besedy v Domažlicích, od společnosti české v Litoměřicích a Terezně, od čtenářského spolku v Pardubicích, z Brna, od čten. spolku v Holešově a Rožnově a konečně ze Záhřeba od „Čitaonice zagrebačke.“ Telegramy ty, provolávající slávu koruně České, besedě národní, spisovatelům, Pražanům, vzájemnosti slovanské, přijaty jsou s hlučným jásotem.

— Varhany. Pan Karel Steffek, majitel plynárny, slíbil, že daruje varhany novému kostelu slovanských apoštolů ss. Cyrilla a Methoděje v Karlíně.

— Kapelník cís. král. 12. dělostřeleckého pluku, Frant. Matoušek, rodem z Bechlína (v okrese Roudnickém) a 28 let star, byl 25. října m. r. puštěn na měsíc na dovolenou a cestoval přes Vídeň a Prahu do Stětí. Maje nařízení, aby sbíral mladé hudebníky z měšťanského stavu, obdržel na své udání, že 10 takových má, k zapravení potřebných výloh sumu 120 zl. a rozkaz, aby se ihned navrátil; on zatím neposlal ani tyto hudebníky, ani neuposlechl dosud rozkazu, aby se dostavil. Dne 21. prosince ubytoval se ve Vídni v „Hotel National“, objednal u továrníka L. Uhlmana ve Vídni, aby mu vylondil peníze, neoprávněným způsobem hudební nástroje pro pluk v značné ceně a prchl 30. prosince z řečeného hostince, zanechav tam dluh za to, co byl ztrávil. Dělostřelecký pluk Pešťanský dal jej stíhati zatykačem.

— Krajanka naše sl. Zadrožilova účinkovala v zábavě, uspořádané v Lublani slavného spisovatele a básníka slovinského, Vodníka, a došla za svou líbezňou a klasičnou hru hlučného potlesku, jmenovitě českou písní „Ach, není tu není!“

— Pan Ulm, ředitel kůru u sv. Duha obdržel před nedávnem od sl. magistratu Pražského ředitelství kůru u sv. Trojice pod tou výminkou, aby se svého prvního chorregentského místa vzdal. Pan Ulm žádal však, aby mohl obě místa zastávat; bylť však tyto dni od slav. magi-

stratu odmrštěn a ředitelské místo u sv. Trojice nově obsazeno.

Alois Karel †.

Vlast ztratila opět jednu z nadějí svých. Dne 16. ledna vyrván ledovou rukou smrti ze středu našeho skvěle nadaný skladatel hudební jakož i zdatný cellista Alois Karel. Složil dvě ouvertury pro velký orchestr a několik fantasií pro cello. Jak doslycháme, zamýšlejí p. konservatoristé na vyzvání p. ředitele Kittla uspořádat rekviem za zesnulého.

Nové musikalie. Právě vyšel pátý sešit Förstrovsky školy pro varhany a obsahuje: chromatické stupnice, postupy v oktávách, pak v III. oddělení závěrky, přechody, chorály a fugy. O důkladném tomto díle netřeba mnoho mluvíti; jmeno skladatele ručí nám za jeho výbornost. — Co nevidět vyjde druhý sešit „Záboje“, jenž obsahuje dvojsbor „Vzhůru ku zpěvu“ (text od K. Starého) od skvěle nadaného Eduarda Nápravníka, jež skladatel „Hlaholu“ věnuje.

Dur a moll.

(Král Bedřich Velký a Graun). Král Bedřich navrátil se jednou ze Stezka do Berlína, dal si i hned kapelníka Grauna k sobě povolati.

„Graune!“ pravil k němu, „zahrál mně přec začátek jeho prvního recitativu z kusu „Smrt Ježíše.“

Graun tak učiní.

„Právě tak, právě tak!“ zvolal král, „nepřeslechl jsem se!“

Graun nevěděl, co tím král říci chce, avšak ten pokračoval:

„Chci mu říci, co tím míním. Slyšel jsem ve Vratislavi zpěv večerní a každý verš začíná tak, jak jeho recitativ. Píseň ta se jmenuje: „Běh a nádhernost zlatého slunce.“ Vidí, tu jsem ho lapil při hudební krádeži; však nechal jen toho, to mu dělá čest, že se zbožným skladatelem písní stejné myšlenky měl.“

Graun, jenž tuto událost zapomenouti nemohl, dal sobě neznámé melodie písně ze Stezka zaslati a našel, že král zcela dobře slyšel.

Když s Quanzem jednou o tom mluvil, ptal se Quanz: „Nuž, a vy nezměníte to míto?“

„Chraň Bůh!“ zvolal Graun, „je mi nedražším důkazem dobré paměti a pochvaly mého krále!“

Listárna.

Panu Kr. v H. K. Obdrželi jsme Váš rukopis z red. Nár. Listů; a nyní jej důkladně proskoumáme. — Panu dop. v Bol. Příště. — Panu dop. v Časl. Neobdrželi jsme žádného dopisu a divíme se velice tomu, že jej očekáváte. Pište nám jen dále.